

Títol de la ponència

Drets col·lectius dels pobles minoritzats en origen a Catalunya

Nom de les persones autores, organització a què pertanyen i correu electrònic de contacte

Mariona Lladonosa i Özgür Güneş Öztürk (Universitat de Lleida)

mariona.lladonosa@udl.cat

ozgurgunes.ozturk@udl.cat

5 paraules representatives de la temàtica de la investigació

Drets col·lectius, drets de les minories, pobles minoritzats, justícia global, reconeixement

Introducció

En el debat sobre l'acomodació dels grups migrants i els drets col·lectius a Catalunya sovint queda invisibilitzada la realitat política, social i cultural d'aquelles persones que provenen de pobles minoritzats en origen. Examinar a fons la condició d'aquests col·lectius en termes de drets i política del reconeixement continua sent un repte pendent a Catalunya.

Aquesta comunicació se centra en exposar les principals demandes recollides a través de l'informe sobre "Pobles minoritzats, drets col·lectius i justícia global a Catalunya" a través de sis grans blocs de demandes vinculades a drets lingüístics, reconeixement polític, drets religiosos, drets culturals, situacions d'injustícia derivades de la discriminació i el racisme i, finalment, demandes pròpies de la dimensió de la justícia com el paper de la diàspora en molts d'aquests col·lectius, o la voluntat d'internacionalització de les reivindicacions.

D'acord amb la noció de les «lluïtes pel reconeixement» en relació amb les identitats i els grups minoritzats, es formula la necessitat de conceptualitzar un marc de polítiques del reconeixement a Catalunya que incideixi en la lluita contra la despossessió, la discriminació de drets i l'estigmatització en l'esfera social. Un posicionament per comprendre la identitat com a equilibri entre processos materials i discursius.

La comunicació planteja la idea que les accions positives pel que fa al reconeixement i a la representació d'aquests col·lectius en els països d'acollida, pot contribuir a la protecció del patrimoni sociocultural i polític en origen. I pot ser, així mateix, tant un element de l'espai de construcció nacional català, com una estratègia de justícia global en una esfera pública també transnacional.

Conceptes clau de la ponència

Drets col·lectius, drets de les minories, pobles minoritzats, justícia global, reconeixement

Metodologia de recerca

Ús de metodologia qualitativa de recerca amb l'objectiu de recollir diferents aproximacions, demandes i també actuacions en relació amb els drets col·lectius, fet que comporta una diversitat rellevant dels subjectes que han participat en l'estudi a través de la realització de 10 entrevistes semiestructurades a 14 persones entrevistades autoidentificades com a membres de pobles minoritzats en origen a Catalunya.

La recerca recull i analitza els discursos dels membres dels col·lectius amazic, caixmiri, sikh, armeni, soninke, fulani i gitano. L'estructura dels diferents eixos de recerca s'ha construït d'acord amb la importància dels temes i de les demandes que assenyalen les persones entrevistades.

Complementàriament a les entrevistes, s'ha dut a terme un grup de discussió, pensat amb la voluntat de posar en diàleg les persones que han estat entrevistades prèviament. L'objectiu principal era obrir un espai de deliberació sobre algunes de les idees del dossier que ens semblen fonamentals. Metodològicament, vam partir de la idea que les decisions i afirmacions preses per grups a través d'un mecanisme participatiu gairebé sempre són més coherents (Fishkin, 1991) i permeten crear espais on totes les parts tenen la possibilitat de participar en igualtat, escoltar i ser escoltades (Coleman i Gotze, 2001; Fraser, ([2008] 2012). Així mateix, la sessió permetia la tasca del retorn d'informació a les persones entrevistades sobre les principals qüestions que la recerca apunta així com aquelles orientacions que s'hi desenvolupen. Per aquest motiu el grup de discussió va organitzar-se en dos grans blocs de debat. El primer dedicat a una discussió col·lectiva, amb cert valor de voluntat consensual, sobre què entenem per drets col·lectius i quins drets serien subjectes de ser entesos com a drets col·lectius. El segon, un espai compartit per plantejar les demandes com a col·lectius i els possibles criteris i limitacions per a la materialització d'aquestes demandes. El grup va tancar la sessió amb un retorn de la proposta teòrica que formulem a la recerca.

Principals resultats i conclusions

La conceptualització dels drets col·lectius com una eina necessària per a una societat igualitària i per al reconeixement de la igualtat com a principi de justícia centra la proposta d'aquesta recerca.

Redefinició del concepte de minories que, des d'una perspectiva més individual, lligui el camp de la protecció dels drets de les minories als canvis en matèria de dret antidiscriminatori, dona arguments teòrics plenament evidents en les experiències revisades.

En relació als pobles minoritzats, consideració dels processos de desenvolupament i de lluita contra la pobresa a l'hora d'abordar els processos d'exclusió en altres àmbits específics com el de treball, la salut o l'habitatge, i en aquells grups que pateixen de més a més major risc de desigualtat per qüestió de gènere o edat (Nacions Unides, 2010).

Distinció de sis eixos de demandes: drets lingüístics, reconeixement polític, drets religiosos, drets culturals, situacions d'injustícia derivades de la discriminació i el racisme i, finalment, demandes pròpies de la dimensió de la justícia com el paper de la diàspora en molts d'aquests col·lectius, o la voluntat d'internacionalització de les reivindicacions.

El plantejament dels drets col·lectius, o el reconeixement dels pobles minoritzats en

origen, no pretén simplificar ni essencialitzar les identitats culturals. La nostra proposta parteix del principi de reconeixement de la diferència, entenent aquesta diferència com una forma de “relació social” que es construeix dins d’un sistema amb eixos de discriminació múltiples.

10 propostes de com Catalunya i el seu conjunt d’institucions –institucions que poden crear igualtat i desigualtat mitjançant les seves polítiques públiques en el territori– de quina manera podrien donar cabuda a algunes demandes dels grups minoritzats en origen per reforçar i consolidar la justícia global:

1. Enfocament prioritari des dels drets i l’antiracisme explícit
2. Pacte Nacional per la Interculturalitat: inclusió, coneixement-reconeixement i interacció
3. La dimensió simbòlica del reconeixement
4. Desenvolupament del marc en plurilingüisme
5. Desenvolupament de l’Intergrup pels Drets Col·lectius dels Pobles (IDCP) en termes de reconeixement
i actuació en relació amb els drets col·lectius dels pobles
6. Creació d’una estructura de seguiment per al compliment del Pla de Drets Humans
7. Revisió del principi d’interculturalitat en les línies polítiques del Departament de Cultura
8. Representació de la diversitat religiosa en els organismes institucionals
9. Adopció d’un consens compartit sobre drets col·lectius
10. La justícia global com a principi